
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Chacón Oller, Pau Jaume; Hernandez Perez, Enrique, dir. Què vol dir ser d'esquerres a Catalunya? Un estudi sobre el pes de la clivella nacional en l'eix ideològic. 2021. (818 Grau en Ciència Política i Gestió Pública)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/272653>

under the terms of the license

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Chacón Oller, Pau Jaume; Hernandez Perez, Enrique, dir. Què vol dir ser d'esquerres a Catalunya? Un estudi sobre el pes de la clivella nacional en l'eix ideològic. 2021. (818 Grau en Ciència Política i Gestió Pública)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/272653>

under the terms of the license

Universitat Autònoma de Barcelona

Facultat de Ciències
Polítiques i Sociologia

QUÈ VOL DIR SER D'ESQUERRES A CATALUNYA?

UN ESTUDI SOBRE EL PES DE LA CLIVELLA NACIONAL
EN L'EIX IDEOLÒGIC

20 DE MAIG DEL 2022

AUTOR: PAU JAUME CHACÓN I OLLER

TUTOR: ENRIQUE HERNÁNDEZ PÉREZ

QUÈ VOL DIR SER D'ESQUERRES A CATALUNYA? UN ESTUDI SOBRE EL PES DE LA CLIVELLA NACIONAL EN L'EIX IDEOLÒGIC

Autor: Pau Jaume Chacón i Oller

Tutor: Enrique Hernández Pastor

Resum: L'augment del pes polític de l'independentisme català en els darrers anys ha erosionat el sistema polític de Catalunya. L'eix esquerra-dreta, el qual ha passat en un segon pla durant els anys de l'anomenat "Procés", no ha fet sinó decantar-se cada cop més cap a l'esquerra en aquests darrers temps, fins al punt que Catalunya ha esdevingut la societat més escurada a l'esquerra de tot Europa, juntament amb el País Basc. El present estudi analitza els valors que fan que un individu s'ubiqui més a l'esquerra en una societat postmaterialista com la catalana, i posteriorment analitza fins a quin punt el sentiment nacional de cada individu té un pes sobre aquests.

Paraules Clau: Eix Esquerra-Dreta, Sentiment Nacional, Catalunya, Procés, Societat Postmaterialista.

Abstract: The increase in the political weight of Catalan independence in recent years has eroded the political system in Catalonia. The Left-Right axis, which has taken a back seat during the years of the so-called "Procés", has only shifted more and more to the left in recent times, to the point that Catalonia has become the most left-leaning society in Europe, along with the Basque Country. This study analyses the values that make an individual more left-leaning in a post-materialist society such as the Catalan one, and subsequently analyses to what extent the national sentiment of each individual has a bearing on these values.

Keywords: Left-Right Axis, National Sentiment, Catalonia, Procés, Post-Materialist Society.

ÍNDIX

INTRODUCCIÓ.....	4
MARC TEÒRIC.....	5
ALTRE COP LA IDEOLOGIA.....	5
ESQUERRA I DRETA.....	7
L'ESPECTRE A CASA NOSTRA.....	8
METODOLOGIA I DADES.....	10
VARIABLES DE VALORS.....	11
VARIABLE SENTIMENT NACIONAL.....	12
VARIABLE EIX ESQUERRA-DRETA.....	12
VARIABLES DE CONTROL.....	12
VARIABLES SOCIAL-DEMOGRÀFIQUES.....	13
MODELS I RESULTATS.....	14
HIPÒTESI 1 i 2:.....	14
HIPÒTESI 3:.....	19
CONCLUSIONS.....	22
REFERÈNCIES.....	23
ANNEXES.....	25

ÍNDIX DE FIGURES

<i>Taula 1: Presentació de Models en l'Efecte sobre la Ubicació ideològica d'un individu a Catalunya.....</i>	14
Gràfic 1: Visualització Ideologia -Actitud Impostos.....	15
Gràfic 2: Visualització Ideologia -Actitud Autoritat.....	16

Gràfic 3: Visualització Ideologia - Actitud Immigració	17
Gràfic 4: Visualització Ideologia - Sentiment Nacional.....	18
Taula 2: Presentació de Resultats en l'Efecte del Sentiment Nacional sobre L'actitud envers l'Autoritat i la Immigració a Catalunya.....	19
Gràfic 5: Visualització Actitud Impostos - Sentiment Nacional.....	20
Gràfic 6: Visualització Actitud Autoritat - Sentiment Nacional.....	21

INTRODUCCIÓ

Hi ha un fenomen que crida l'atenció tan sols donar un cop d'ull als resultats dels baròmetres sociopolítics realitzats a Catalunya en els darrers anys, i és que aquests, independentment de quin hagi sigut l'òrgan enquestador, sempre es troben molt decantats cap a l'esquerra. Segons les darreres dades de l'enquesta postelectoral a Catalunya del CIS l'autoubicació ideològica mitjana del votant català era d'un 3,75 en una escala on l'1 és l'opció d'extrema esquerra i 10 la d'extrema dreta. En aquesta mateixa enquesta la moda es trobava en el valor d'extrema esquerra, la qual cosa volia dir que fins a un de cada cinc catalans, un 20,4% dels enquestats, s'ubicava sobre aquest valor (Centro de Investigaciones Sociológicas, 2021). Aquest fet resulta transcendent i digne d'estudi si tenim en compte que aquests valor són únics a nivell europeu, tan sols comparables als del País Basc (Dinas, 2012).

Al llarg de la dècada dels 2010 l'estructura política catalana ha estat fortament erosionada. Aquest fet no refereix tan sols als canvis que s'han donat en el sistema de partits, on n'han aparegut de nous i n'han desaparegut alguns dels quals formaven l'antiga estructura. Faig especial menció a la desaparició de CiU com a tal i el diferent lloc que ocupa la coalició de Junts en el sistema català de partits, hereu de part de l'estructura del clàssic partit del centredreta catalanista. També refereix a canvis que s'han donat en les dinàmiques de l'electorat, extingint dos dels trets més característics de l'electorat català: l'abstenció diferencial i el vot dual (Riba, 2000).

La teoria espacial de vot que Riba aplicà a Catalunya ha canviat, i la competició electoral per part dels partits s'ha centrat en l'eix nacional. Aquesta competició ha esdevingut centrífuga degut a la polarització dels partits en la qüestió nacional, sobretot per part dels partits catalans regionalistes (Rodríguez-Teruel & Barrio, 2021). Alhora l'electorat dona més importància a aquelles qüestions o *issues* que polaritzen més als partits (Balcells & Orriols, 2012), la qual cosa ha relegat l'eix esquerra-dreta en un segon pla.

El present estudi té com a objectiu analitzar què vol dir l'eix esquerra-dreta a Catalunya i de quina manera hi interacciona l'eix nacional (si hi interacciona d'alguna manera). Donades les circumstàncies del fenomen polític viscut a Catalunya, i seguint els passos de l'estudi de Riba, es donarà més pes al model sociològic de clivelles en interrelació amb la teoria racional de vot, donant menys importància a la identificació partidista, el qual

considerem que donades les circumstàncies tan canviants dels partits, potser ha tingut menys pes.

La pregunta de recerca d'aquest treball es formula en dues parts, on la segona només pot ser contestada a través de la primera. Així doncs, és indispensable, en primer lloc, preguntar-nos el següent: *Què significa a Catalunya l'eix esquerra-dreta? Es pot explicar el biaix a l'esquerra de la societat catalana a través de l'eix nacional?*

En definitiva, l'anàlisi se centrarà a estudiar quins valors fan que una persona s'identifiqui amb l'esquerra a Catalunya, centrant-nos en el paper que pot haver jugat el pes de la clivella territorial sobre la clivella social-econòmica. A partir dels resultats, s'observarà si aquests podrien donar explicació al sistema de partits actual, molt diferent al del període dominat per CiU (1981-2003) i al període dels tripartits (2003-2010).

MARC TEÒRIC

ALTRE COP LA IDEOLOGIA

La ideologia és un dels conceptes principals de la teoria política alhora que un dels elements més debatuts en aquesta. Sovint es data l'origen de la ideologia en la gènesi de la modernitat, quan es generà el debat de "què era" i "què havia de ser" la societat¹, i un cert deix pejoratiu en el primer "és" va generar el naixement de l'esquerra política (Fermadois, 1995). Més enllà d'això, considero que en l'imaginari popular la definició d'ideologia s'assimila més a un seguit d'idees que conformen el pensament d'una persona o d'una col·lectivitat, aquesta esdevé una mena d'identitat de l'individu envers la societat.

El debat teòric, sobretot al llarg de la segona meitat del segle XX, s'ha centrat a desentranyar la ideologia, a contraposar el paper de l'agència i l'estructura quan aquesta es defineix, i bàsicament a regirar dintre d'aquesta per tal de descobrir quina mena de pulsions s'hi amaguen. D'aquesta manera, els teòrics actuals han deixat de conceptualitzar la ideologia com una qüestió monolítica i invariable. Segons Eagleton (1991), la ideologia tant pot ser, per una banda, conceptualitzada com un conjunt de significats i valors que ajuden a construir un "poder social dominant"², com alhora pot

¹ Considero que posar un origen concret a una idea tan genèrica és absurd, malgrat que la concepció que pren la ideologia a occident després de la Revolució Francesa marca un abans i un després. Això no vol dir que al llarg de la història no s'hagi debatut sobre què ha de ser la societat.

² Traduït directament de l'anglès: "dominant social power".

denotar una conjectura congruent entre discurs i interès polític. Seguint aquest mateix fil, Zizek (1994) considera que la ideologia, no té per què ser sempre falsa i alhora sovint és subordinada a l'interès del poder. L'autor eslovè considera que el discurs dominant d'un lloc concret sovint ha utilitzat la ideologia per legitimar una acció d'interès propi de cara a les masses.³

Però realment estem parlant d'ideologia en aquests casos? En la seva particular defensa de la il·lustració, Adorno i Horkheimer (1944) parlen d'un concepte que s'assimila al que expliquen Eagleton i Zizek, aquest és la raó instrumental. Aquesta raó instrumental per a Zizek no és tan sols funcional a la relació de dominació, sinó que és el fonament mateix de la relació de dominació. En la meua lectura, aquesta raó funcional esdevé ideologia funcional en determinades relacions de poder com la que he esmentat anteriorment⁴, però el meu punt és que *per tal que aquesta ideologia pugui ser funcional de cara les masses, aquestes masses (o gran part d'aquestes) han de tenir una conceptualització d'aquesta ideologia* per tal que aquests fets “puguin ser justificats”, i malgrat que aquests siguin aliens a la propugnada ideologia.

Considero que la ideologia com a fenomen de masses comporta un procés de subjectivació social on l'individu s'hi dilueix. En aquest procés sovint hi ha un denominador comú i és la creació del subjecte antagònic per tal de tancar files entorn d'una o diverses idees, malgrat que aquestes siguin inconcretes. Marx i Engels asseguraven el següent: *“Los diferentes individuos sólo forman una clase cuanto se ven obligados a sostener una lucha común contra otra clase, pues por lo demás ellos mismos se enfrentan unos con otros, hostilmente, en el plano de la competencia”* (Marx & Engels, 1932, pàgs. 60-61). Prenent aquesta afirmació, Juan Manuel Aragüés (2018) assegura que cal diferenciar el que és la classe-en-sí de la classe-per-sí, afirmant que els subjectes socials com a tals no existeixen, tan sols hi ha subjectivació a través de la noció de conflicte i de la percepció de l'altre que comporta la creació d'un “jo social”. Aquesta

³ L'autor exemplifica amb el cas dels Estats Units i la propugnació dels valors de llibertat i democràcia, que tot i no ser del tot falses (sovint aquestes intervencions militars porten a canvis significatius en la realitat de tals països), emmascaren l'interès real d'aquestes intervencions. Zizek parla del cinisme d'aquestes accions, degut a la consciència que hi ha darrere de l'ús d'aquestes. “Mentir amb el pelatge de la veritat”

⁴ Un dels casos més explicatius que ofereix Zizek és el dels antics Estats marxistes-leninistes i el seu ús descarat de la ideologia d'Estat per tal de fonamentar el seu lloc dins la relació de poder.

subjectivació ja pot haver estat percebuda per les masses, dirigida per campanyes mediàtiques en el sí dels partits, o bé una barreja d'ambdues.⁵

ESQUERRA I DRETA

L'esquema esquerra-dreta, en tant a sistema generalitzat, és un dels valors més utilitzats en la lectura de sistemes polítics. És un mecanisme el qual ajuda a reduir la complexitat del món polític (Klingemann & Fuchs, 1990), i esdevé una eina a l'hora de comparar sistemes d'arreu del món. Sovint s'ha tractat l'eix esquerra – dreta com un espectre que prové del *clivatge* econòmic. De fet, en el model clàssic de societat industrial la polarització política era un reflex del conflicte de classes, en la qual la classe treballadora era el suport base de l'esquerra. No obstant, segons Inglehart vivim en un occident postmaterialista, en el qual hem deixat enrere la societat ideològica, i aquesta ha esdevingut una societat que dóna més pes als valors (Inglehart, 1985). És més, Inglehart assenyala un fenomen a priori contradictori, i és que aquells electors de rendes més altes, els quals tradicionalment havien votat la dreta, tendeixen a votar més les opcions d'esquerra quan estan actius a nivell polític⁶.

Així doncs, en un estudi que tractarà l'eix esquerra-dreta d'una societat postindustrial com és el cas de Catalunya, és imprescindible conceptualitzar aquest espectre fora del camp estrictament econòmic. És així com s'ha fet en altres estudis, en els quals s'han organitzat un seguit d'elements on s'hi troben qüestions de valors econòmics i no econòmics (Dinas & Kostas, 2010). El més conegut d'aquests estudis es el *Manifesto Project*, el qual va establir un mètode analític que homogeneïtzava els valors i permetia la comparació entre partits de més de 50 països.

Personalment, no entenc el posicionament esquerra i dreta com a completament universals, de la mateixa manera que no és un espectre lineal continu, sinó que és un espectre molt més complex que depèn de multitud de posicionaments sobre determinats valors, i depenen també del marc d'aplicació. Klingemann i Fuchs (1990) determinen que l'esquema esquerra-dreta respon als conflictes bàsics d'un sistema social concret. Bobbio

⁵ Considero que malgrat sempre hi tenen un rol les dues, sovint hi ha alguna que té més pes sobre l'altra: una subjectivació que parteix de les masses després se la poden fer seva els partits, o bé els partits poden participar en el gènesi/polarització que degenera en un moviment de masses desbocat (el qual pot donar lloc a noves formacions o a canvis de paradigma.

⁶ Traducció de l'anglès de "politically engaged".

(1995) afegeix que malgrat que esquerra i dreta són, per definició, mútuament excloents, és l'existència d'una el que situa l'altra en el món d'allò real. Això genera que determinats posicionaments sobre uns valors en un marc territorial concret puguin ser considerats d'esquerres i aquests mateixos, en un altre marc territorial puguin ser considerats de dretes. Tot dependrà d'on es situï la banda oposada de la díada la que farà un valor d'esquerres, de dretes o indiferent en l'espectre.⁷

L'ESPECTRE A CASA NOSTRA

A Catalunya el sistema polític s'ha estructurat tradicionalment entorn de dos eixos: el nacional, segons el qual la simplificació de l'espectre respon a la diferenciació entre nacionalisme català i nacionalisme espanyol; i el social-econòmic, el qual diferencia entre esquerra i dreta (Riba, 2000). L'esquema de Riba, d'acord amb el model de proximitat⁸ havia donat, fins al moment, més transcendència electoral a l'eix esquerra-dreta que no pas el nacional. No obstant això, el sistema polític català pateix una forta erosió en l'eix nacional a partir dels anys 2010-2012 (Culla, 2017) en la qual el centre del debat polític passa a ser l'eix nacional i el partit en el govern, el tradicional partit del centredreta catalanista CiU comença a parlar del *dret a decidir*.

No és del meu interès en aquest treball resoldre el debat que genera l'origen d'aquest gir, si bé aquest fou per pressió dels carrers i dels votants, si, per contra, va ser CiU qui va escollir aquesta via per desviar l'atenció de la crisi econòmica i de l'austeritat promulgada pel govern, o si ambdós factors van tenir un pes rellevant en el viratge. No obstant això, a partir de les eleccions anticipades al Parlament de Catalunya del 25 de novembre de 2012, convocades pel llavors President de la Generalitat Artur Mas, es comença a forjar la política de blocs entorn de l'eix nacional. És a partir del mateix any que l'autobucació ideològica de Catalunya en l'eix esquerra-dreta no fa sinó baixar fins cada cop esdevenir un biaix més clar cap a l'esquerra.⁹

⁷ Com a exemple d'aquest fet se'm acudeix el nacionalisme afro-descendent als EUA, estretament lligat a les reivindicacions pels drets civils i vinculat als moviments d'esquerra (inclús esquerra revolucionària en el cas del Partit de les Panteres Negres). No obstant, en el mateix país, i en oposició al nacionalisme afro-descendent trobem el nacionalisme americà blanc, vinculat al conservadorisme.

⁸ Segons el model de proximitat el votant tendeix a trobar la major utilitat en els partits que tenen visions similars a les pròpies (Queralt, 2012)

⁹ L'any 2010 la mitjana ideològica a Catalunya era d'un 4,42, mentre que la mitjana a l'Estat Espanyol era de 4,83 (escala on 1 és màxim a l'esquerra i 10 màxim a la dreta) (Centro de Investigaciones Sociológicas, 2010). Tan sols 7 anys després, el 2017, la mitjana catalana es situava en 3,91 mentre que la

Dins de Catalunya aquest fenomen no és igual per tots els electors. Aquells individus que se senten únicament catalans o més catalans que espanyols, tendeixen a ser més d'esquerres que aquells individus que es senten únicament espanyols o més espanyols que catalans (Arthur, Chacón i Oller, Comet Martínez, Heras Saiz, & Sagristà Bayer, 2020). Dinas (2012), el qual havia estudiat el desequilibri a l'esquerra del País Basc i Catalunya, assegurava que aquest fenomen era degut al fet que el sentiment nacional havia impregnat l'ideològic, on els votants havien assimilat el terme "centralista" amb "dreta".

En un estudi comparatiu sobre el significat de l'esquerra i la dreta a diferents països, Klingemann i Fuchs (1990) exposaven tres valors comuns en tots els països inclosos en l'enquesta. Aquests són l'equitat, la solidaritat, i la llibertat. No obstant aquest darrer valor també el trobem en les respostes dels enquestats pel que fa a la dreta. Més enllà d'això, considero que l'arribada de persones migrades a Espanya a finals dels anys noranta i a principis dels dos mil ha tingut un pes sobre els ciutadans¹⁰, i és que les persones de dretes tendeixen a percebre la immigració com a amenaça per sobre de les que es consideren d'esquerres (Oliveira, Techio, Páez, & Herranz, 2014). Alhora, Vázquez (2010) considera que altres valors que caracteritzen la dreta conservadora són la tradició, l'ordre i l'autoritat. Considero que en el cas concret de Catalunya l'autoritat i l'autoritarisme s'ha associat més a la dreta que no pas a l'esquerra, per les connotacions que el franquisme i el postfranquisme tenen sobre la nostra societat. No obstant em falta evidència empírica en el marc català per tal de poder fer aquesta afirmació.

L'objectiu d'aquest estudi és desentranyar què vol dir ser d'esquerres a Catalunya i esbrinar fins a quin punt el sentiment nacional és significatiu per tal d'establir la propensió ideològica d'un individu. Els valors d'una persona d'esquerres a Catalunya entren dins de la conceptualització simplificada del que s'entén com una persona d'esquerres?

D'acord amb aquesta pregunta generem les següents hipòtesis:

L'equitat i el rebuig a l'autoritat i a la xenofòbia són valors que fan que els ciutadans s'identifiquin amb l'esquerra a Catalunya. Aquesta primera hipòtesi em permetrà saber

mitjana a l'Estat Espanyol es mantenia estable per sobre de 4,5 (Centro de Investigaciones Sociológicas, 2017).

¹⁰ Tan sols cal veure la cadència en el discurs polític de determinats partits entorn a la immigració.

si els valors que plantejo formen part del que fa que un ciutadà de Catalunya s'identifiqui més amb l'esquerra a Catalunya. A continuació plantejem una segona hipòtesi:

Aquelles persones que s'identifiquen amb el catalanisme tendeixen a ubicar-se a l'esquerra també.

Aquesta segona hipòtesi alhora ens permetrà observar quines interaccions es donen en l'efecte d'aquests valors sobre la variable independent quan hi afegim l'eix nacional. No obstant, això no resol el si existeix un biaix en la percepció d'aquells que s'identifiquen amb el catalanisme per tal d'ubicar-se més a l'esquerra. És per això que plantejem una tercera hipòtesi:

A Catalunya, una persona amb sentiment nacional català no té uns valors més d'esquerres que una persona que té un sentiment nacional espanyol. Amb aquest tercer plantejament pretenem desentranyar si existeix biaix autoperceptiu entre els ciutadans amb sentiment nacional català. Tindran uns valors més d'esquerres quan es tracta de valors i no d'autoubicació ideològica?

METODOLOGIA I DADES

D'aquesta manera, cal, primer de tot, establir quines són aquelles variables que considerem que representen de manera més fidedigna els enunciats els quals he plantejat. Em fonamento en la base de dades del CEO pel Baròmetre d'Opinió Política de la 1a Onada del 2022, la qual malgrat que presenta un lleuger biaix a la dreta per ser Catalunya¹¹, considero que és la més adequada en qüestions d'actualitat i en el contingut de l'enquesta. Més enllà d'això he considerat que el mecanisme més adient per ambdues anàlisis és el de la regressió lineal, el qual permetrà observar l'efecte de les variables dependents sobre les independents.

Dit això, s'ha escollit fins a tres variables per tal de parlar de "valors d'esquerres o de dretes". En l'anàlisi de la primera i la segona hipòtesi aquestes seran variables independents sobre la variable dependent d'ideologia, mentre que per la tercera hipòtesi cadascuna d'aquestes variables de valor passarà a ser la variable dependent. S'ha buscat

¹¹ La mitjana dels darrers 20 baròmetres en l'eix Esquerra-Dreta és de 3,85 en una escala on 0 és extrema Esquerra i 10 extrema dreta. En el baròmetre de la 1ª onada de 2022 la mitjana ideològica en aquest eix és de 4,1.

que n'hi hagi que contemplin factors econòmics i altres que contemplin factors socials, i d'aquesta manera poder observar fins a quin punt la visió clàssica del significat d'esquerres encara sobreviu en l'ideari col·lectiu. Alhora, com no podia ser d'altra manera, s'ha buscat que les variables corresponguessin al màxim amb els valors plantejats a la hipòtesi.

Així doncs, les variables escollides en tant als valors plantejats a la hipòtesi són les següents: Actitud sobre els Impostos (p.40b), Obeir l'Autoritat a les Escoles (p.40c), i actitud envers la Immigració (p.40e). La variable que utilitzarem per explicar l'eix espanyolisme-catalanisme és la de Sentiment Nacional (p.74), i el que farem servir per la ideologia és la tradicional escala del 0 al 10 sobre el Posicionament Ideològic en l'Eix Esquerra-Dreta (p.27), la qual serà variable dependent en el primer model.

En els models d'ambdues hipòtesis introduiré les següents variables de control: el Nivell d'Estudis de l'enquestat (p. 69), l'Interès per la Política (p. 13); i les variables social-demogràfiques de sexe (gènere) de la persona enquestada (Q1) i l'Edat (Q2). La decisió d'incloure aquestes variables no és trivial, sinó que es deu al fet comprovat que en estudis anteriors un nivell més alt d'educació correspon a una ideologia més d'esquerres (Arthur, Chacón i Oller, Comet Martínez, Heras Saiz, & Sagristà Bayer, 2020). Alhora, l'interès per la política és un valor sovint utilitzat per tal d'estudiar el perfil dels votants de cada banda de l'espectre ideològic esquerra-dreta. Aquelles persones amb més desinterès per la política tendeixen a una ideologia més dretana (Vázquez, 2010).

VARIABLES DE VALORS

He escollit com a variables per als valors ideològics les subpreguntes que formen part de la pregunta 40, on es demana als enquestats que responguin en base si estan: 1. Molt d'acord, 2. D'acord, 3. Ni d'acord ni en desacord, 4. En desacord, 5. Molt en desacord. Les afirmacions fetes per l'enquestador són les següents:

P40b Actitud entorn l'Aplicació d'Impostos sense recodificar (NS/NC declarats perduts): “Cal abaixar els impostos, encara que això impliqui reduir serveis i prestacions públiques”

P40c Actitud envers l’Autoritat l’Escola sense recodificar (NS/NC declarats perduts):
“L’escola ha d’ensenyar als nens a obeir l’autoritat”

P40e Actitud envers la Immigració sense recodificar (NS/NC declarats perduts): “Amb tanta immigració, un ja no se sent com a casa.”

Aquestes variables generen categories les quals considero adients per tal d’establir si són d’esquerres o de dretes. Algunes d’aquestes categories han estat utilitzades en altres estudis per establir la ideologia (Dinas, 2012), i considero que totes responen a la dimensió d’esquerra i dreta generada a l’exposició del marc teòric d’aquest estudi. En base aquestes considerem que una persona d’esquerres tendirà a estar més a favor de l’aplicació d’impostos, tindrà actituds menys xenòfobes i menys autoritàries que una persona que s’ubica a la dreta.

VARIABLE SENTIMENT NACIONAL

P74 Sentiment Nacional sense recodificar (NS/NC declarats perduts). Variable de Referència → 5. Només català/ana:

1. Només espanyol/a
2. Més espanyol/a que català/ana
3. Tan espanyol/a com català/ana
4. Més català/ana que espanyol/a
5. Només català/ana

Les categories d’aquesta variable s’endrecen de més sentiment nacional espanyol a més sentiment nacional català, la qual cosa estableix una ordre i ens permet tractar-la com a variable continua.

VARIABLE EIX ESQUERRA-DRETA

P27 Posicionament Esquerra-Dreta: escala ordinal on 0 és extrema esquerra i 10 extrema dreta. Sense recodificar (NS/NC declarats perduts).

VARIABLES DE CONTROL

P69 Educació. Nivell d’estudis de l’enquestat:

Per a nivell d’estudis de l’enquestat s’ha reordenat les variables per tal que puguin ser llegides de manera ordinal. D’aquesta manera s’ha convertit la variable original en una

de nova on les categories d'aquesta apareixen ordenades de més a menys. La cosa ha quedat així:

1. Menys de 5 anys d'escolarització
2. Educació Primària (Educació Primària de la LOGSE, 5è curs d'EGB, ensenyament primari antic)
3. Qualificació professional de grau inicial (FP grau inicial), PCPI (programes de Qualificació Professional Inicial, que no precisen de titulació acadèmica de la primera etapa de secundària per a la seva realització). Programes de garantia social
4. Educació secundària (ESO, EGB, Graduat Escolar, Certificat d'Escolaritat, Batxillerat Elemental)
5. FP de Grau Mig (Cicle/mòdul formatiu de FP (grau mitjà), d'Arts Plàstiques i Disseny, Música i Dansa, ensenyaments esportius, FP I, Batxillerat Laboral Elemental, Oficialia Industrial, Batxillerat Comercial)
6. Batxillerat (Batxillerat LOGSE, BUP, Batxillerat Superior (6è), Batxillerat Universitari (7è), inclòs COU i PREU)
7. FP de Grau Superior (Cicle/mòdul formatiu de FP (grau superior) d'Arts Plàstiques, Disseny, Música i Dansa, Esport, FP II, Batxillerat Laboral Superior, Mestratge
8. Diplomatura, Enginyeria/arquitectura tècnica o equivalent
9. Llicenciatura, Arquitectura, Enginyeria, Grau o equivalent (4 anys o més)
10. Cursos d'especialització professional, Postgrau, Màster (MIR, FIR...)
11. Doctorat

P13 Interès per la política sense recodificar (NS/NC declarats perduts):

1. Molt
2. Bastant
3. Poc
4. Gens

VARIABLES SOCIAL-DEMOGRÀFIQUES

Q1 Sexe (gènere) de la persona enquestada. Home/Dona: Recodificat en Home (0) --> Valor de referència als models i Dona (1). Altres i No-Binàries ja no apareixen a la base de dades malgrat que existia l'opció al qüestionari.

Q2 Edat: Variable continua de la base de dades. Sense recodificar.

MODELS I RESULTATS

A continuació es presentaran els models que donen resposta a cadascuna de les hipòtesis plantejades. En primer lloc, es presentaran les dues taules de models que contesten la primera i la segona hipòtesi A continuació es presentaran els resultats de la tercera hipòtesi plantejada amb la taula de models corresponent. En ambdós casos ja s'han considerat els elements contemplats en la tercera hipòtesi, per tant, ja apareixen a les taules de models d'aquestes.

HIPÒTESI 1 i 2: L'equitat i el rebuig a l'autoritat i a la xenofòbia són valors que fan que els ciutadans s'identifiquin amb l'esquerra a Catalunya. Alhora que aquelles persones que s'identifiquen amb el catalanisme tendeixen a ubicar-se a l'esquerra també.

Tal com podem observar a la Taula 1, on la variable independent és l'autoubicació ideològica, al primer model hi he inclòs les variables pels valors de la hipòtesi (sense incloure-hi el sentiment nacional), juntament amb les variables sociodemogràfiques d'edat i gènere. En aquest primer model, observem com totes les variables dependents es relacionen de manera negativa amb la d'ideologia (més cap a l'esquerra), però que vol dir exactament això per cadascuna de les variables?

Taula 1: Presentació de Models en l'Efecte sobre la Ubicació ideològica d'un individu a Catalunya.

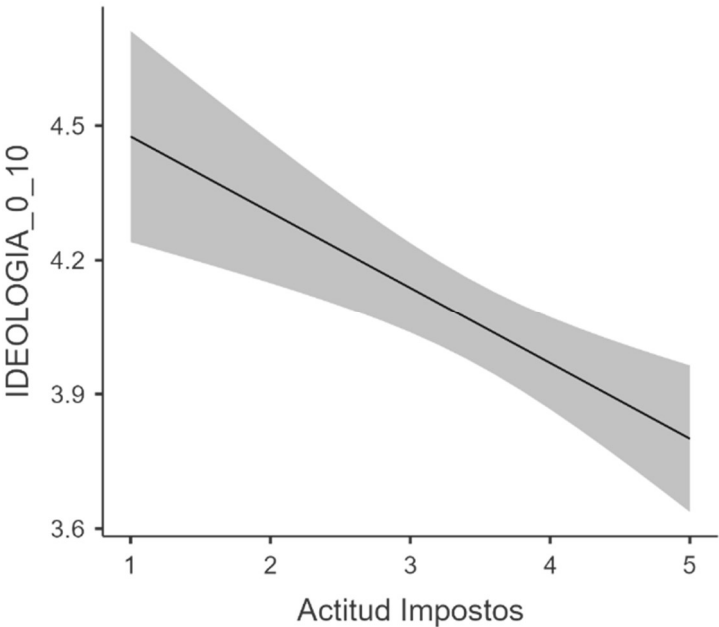
	1	2	3
Gènere	-0.016	0.02	-0.003
Edat	-8.02e-4	0.003	0.003
Actitud Impostos	-0.164***	-0.12**	-0.114
Actitud Autoritat	-0.325***	-0.211***	-0.239***
Actitud Immigració	-0.208***	-0.168***	-0.275***
Sentiment Nacional		-0.433***	-0.41***
Estudis			0.035

Interès Política			0.024
Constant	6.3175***	7.04730***	7.16096***

*p<0.05; **p<0,01; ***p<0.001

Si ens fixem en l'actitud envers els impostos, on 1 implica "estar a favor d'una baixada dels impostos encara que sigui a costa de serveis i prestacions públiques" i 5 és estar-hi completament en desacord, observem que la variable independent es relaciona de manera negativa amb la dependent. Com més proper està l'enquestat al valor màxim de la variable Actitud Impostos, més a l'esquerra es situarà aquest.

Gràfic 1: Visualització Ideologia -Actitud Impostos. Elaboració pròpia a partir de dades del CEO (2022)

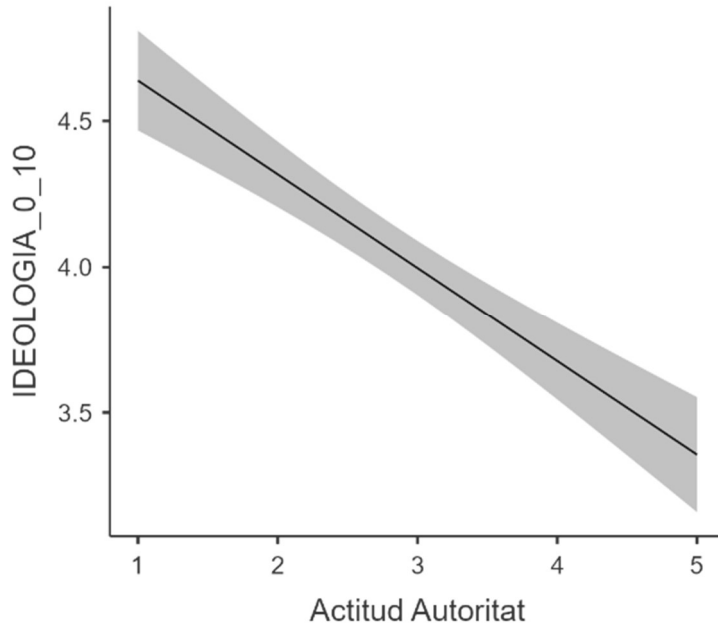

En aquest cas, el valor en qüestió és estadísticament significatiu i, per tant, podem establir que aquelles persones que estan més en contra d'una baixada d'impostos (a costa de serveis públiques) tendeixen a ser més d'esquerres que aquells qui els volen abaixar. Tal com podem observar al Gràfic 1, aquelles persones que se situen en l'1 de mitjana es troben 0,6 punts més a la dreta que aquelles en el valor 5.

Pel que fa a l'actitud envers l'autoritat, on "1" està d'acord amb educar en l'autoritat a les escoles i "5" s'hi oposa, observem que aquells qui se situen en valors més propers a 5 tenen tendència a situar-se més a l'esquerra que aquelles més properes a 1. Aquest valor també té significança estadística per la qual cosa podem establir que aquelles persones

amb major rebuig a un model d'autoritat a les escoles es consideren més d'esquerres que aquelles que hi estan a favor.

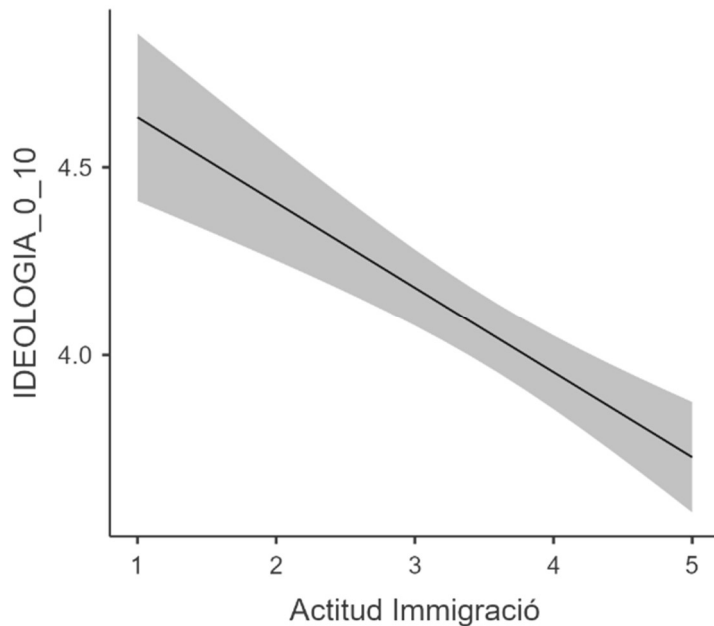
Gràfic 2: Visualització Ideologia -Actitud Autoritat. Elaboració pròpia a partir de dades del CEO (2022)

Com podem observar al Gràfic 2 la Variable d'Actitud envers l'Autoritat es relaciona de manera inversa amb la ideologia. El gràfic en qüestió ens mostra com d'acusada és aquesta relació, i és que aquells que es situen en el valor 5 es troben, de mitjana, un punt a l'esquerra dels que se situen sobre l'1 en l'eix de la variable dependent (mentre que els primers es situen per sota de 3,5 de mitjana, els segons es troben per sobre de 4,5).

Pel que fa a l'actitud envers la immigració, en el qual aquells que es situen entorn del valor 1 perceben la immigració com una amenaça, al revés dels que es situen en el nivell 5, veiem un efecte similar. La variable dependent en qüestió es relaciona de manera negativa amb la ideologia, la qual cosa fa que aquelles persones amb majors valors a la primera tendixin a tenir valors més baixos a la segona. Els valors en qüestió són estadísticament significatius per la qual cosa podem afirmar que aquelles persones que menys perceben la immigració com una amenaça es situen més a l'esquerra que aquells que sí que la perceben com a tal.

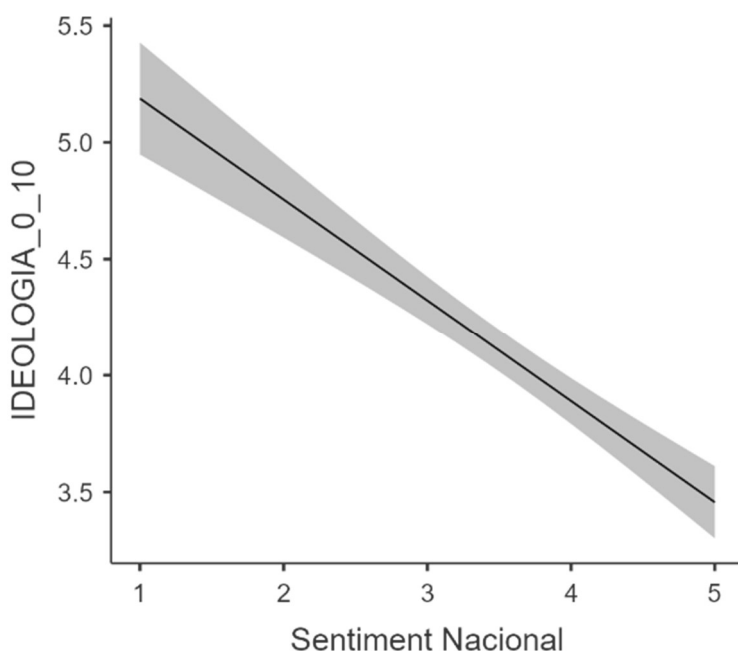
Gràfic 3: Visualització Ideologia -Actitud Immigració. Elaboració pròpia a partir de dades del CEO (2022)

Tal com podem observar al Gràfic 3, la variable que fa referència a l'actitud envers la immigració es relaciona de manera negativa amb l'eix ideològic. Aquelles persones que es situen en el valor 5 es troben de mitjana 0,7 punts més a l'esquerra que aquelles.

En el Model 2 d'aquesta regressió hem introduït l'eix nacional, el qual fa referència a la meua segona hipòtesi. La variable del sentiment nacional està ordenada de l'1 al 5 (màxim espanyolisme i màxim catalanisme respectivament). Observem com la introducció d'aquesta nova variable fa que l'efecte de les altres variables independents es redueixi lleugerament. No obstant això, mantenen totes el mateix signe i no presenten canvis importants en els *p value*.

Gràfic 4: Visualització Ideologia -Sentiment Nacional. Elaboració pròpia a partir de dades del CEO (2022)

Pel que fa a l'efecte de la variable del sentiment nacional observem com aquesta es relaciona de manera negativa amb un accentuat efecte. Si donem un cop d'ull al gràfic 4, de seguida crida l'atenció el pendent negatiu de la recta, i és que aquells que es senten només catalans es situen fins a 1.5 punts més a l'esquerra que aquells que es senten únicament espanyols. Un altre element que crida l'atenció del gràfic és la poca dispersió que presenta aquesta correlació (franja gris).

En el Model 3, on introduïm les variables de control escollides (Nivell d'estudis de l'Enquestat i Interès per la Política) no observem grans canvis en les dinàmiques ja descrites. No obstant això, hi ha un element que és d'importància destacar, i és que el valor que fa referència a l'efecte de l'actitud envers els impostos sobre la variable independent deixa de ser estadísticament significativa, la qual cosa desestima part de la nostra hipòtesi inicial. Més enllà d'aquest fet, observem com a diferència del que esperava, els valors de les variables de control no resulten estadísticament significatius. Arribats al tercer model el valor d' R^2 és de 0.163 la qual cosa implica que el model en qüestió explica la variable independent en un 16,3%.

Així doncs, a partir d'aquesta anàlisi podem constatar que *el rebuig a l'autoritat a les escoles, el rebuig a la xenofòbia i el sentiment nacional català són elements que fan que una persona es situï més a l'esquerra a Catalunya*. D'altra banda, hem observat que *el valor d'equitat (el qual hem operacionalitzat en la variable d'Actitud envers Impostos)*

no és un factor rellevant per tal d'establir si una persona a Catalunya és més d'esquerres o de dretes, degut al fet que ha perdut la seva significança quan hem introduït les variables de control.

HIPÒTESI 3:

A Catalunya, una persona amb sentiment nacional català no té uns valors més d'esquerres que una persona que té un sentiment nacional espanyol.

Ara ja sabem quins valors són rellevants per tal d'establir què fa que una persona s'ubiqui més cap a l'esquerra a Catalunya. No obstant això, vull determinar si existeix un biaix de percepció entre aquells que tenen un sentiment nacional català, és per això que el següent pas és observar l'efecte del sentiment nacional sobre cadascun d'aquests valors. En aquest cas, hem establert les variables d'actitud envers els impostos, d'actitud envers l'autoritat i d'actitud envers la immigració com a variables dependents.

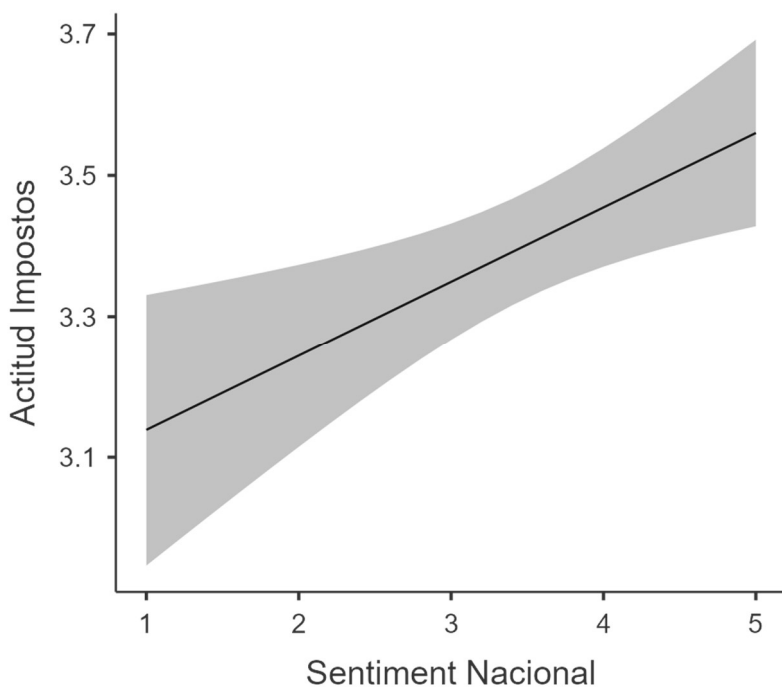
Taula 2: Presentació de Resultats en l'Efecte del Sentiment Nacional sobre L'actitud envers l'Autoritat i la Immigració a Catalunya.

	IMPOSTOS	AUTORITAT	IMMIGRACIÓ
Gènere 1-0	0.036	-0.002	-0.024
Edat	0.004	-0.013***	-0.01***
Estudis	0.075***	0.105***	0.111***
Interès Política	-0.11**	0.028	-0.204***
Sentiment Nacional	0.105**	0.288***	0.636
Constant	2.67516***	3.18821***	3.64504***

(*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001)

En primer lloc, amb els Impostos com a variable dependent, observem com l'efecte del sentiment nacional és de signe positiu, com major és el valor de la primera, major és el valor de la segona. Observem com el valor del sentiment nacional és estadísticament significatiu per la qual cosa podem establir el següent: A major sentiment nacional català, major propensió a estar a favor dels impostos.

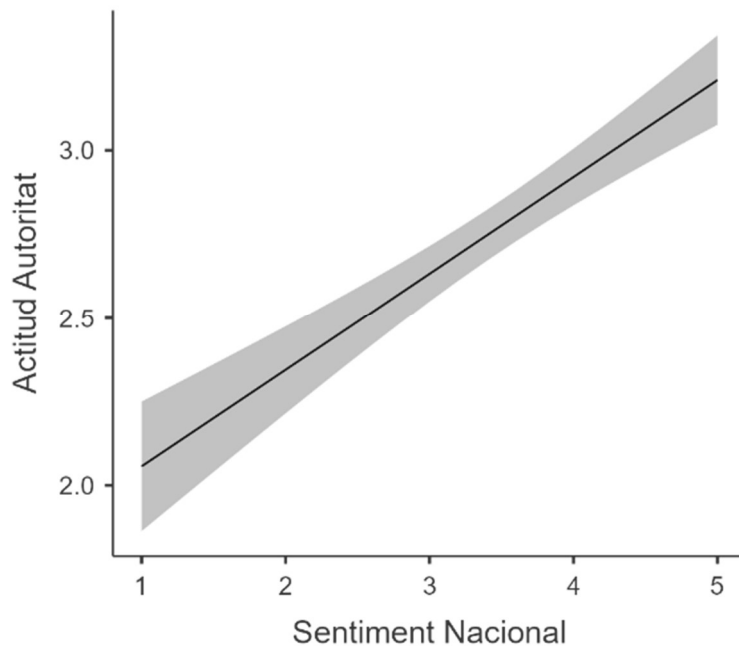
Gràfic 5: Visualització Actitud Impostos -Sentiment Nacional. Elaboració pròpia a partir de dades del CEO (2022)

Tal com podem observar de manera molt més visual al gràfic 5, a major el valor de sentiment nacional (més catalanisme), major el valor de l'actitud envers els impostos (més a favor de pagar-ne). La diferència entre aquells que es senten únicament espanyols i els que, per contra, es senten únicament catalans, és de 0,4 punts. D'aquesta manera, doncs, s'invalida parcialment la tercera hipòtesi.

Pel que fa a l'actitud envers l'autoritat observem que el Sentiment Nacional hi té un fort efecte. Com major és el valor de sentiment nacional, major és el valor de la variable independent. Així doncs, en aquesta taula el que veiem és com a major sentiment català, major és el rebuig a un model d'autoritat a les escoles.

Gràfic 6: Visualització Actitud Autoritat - Sentiment Nacional. Elaboració pròpia a partir de dades del CEO (2022)

El gràfic 6 ens mostra de manera més visual com es dona aquest efecte, i és que tal com podem observar, una persona que es situa en el màxim sentiment nacional espanyol està fins a un punt més a favor d'un model d'autoritat que una persona que es sent únicament catalana. Aquesta correlació, juntament amb l'anterior, invalida parcialment la nostra hipòtesi.

Més enllà d'aquest fet, observem que la variable d'edat també es relaciona de manera significativa amb la variable independent, la qual cosa ens permet establir el següent: A major edat de l'enquestat, més d'acord amb un model d'autoritat als centres educatius. L'altre coeficient que també apareix com a significatiu és la variable de control d'Estudis de l'enquestat, el qual ens mostra que com major és el nivell d'estudis de l'enquestat, menor és la tendència a voler que a les escoles s'ensenyi segons un model d'autoritat.

El valor de l' R^2 per aquest model és de 0.186, la qual cosa ens indica que el model en qüestió explica la nostra variable independent en un 18,6%.

Pel que fa al model que fa referència a l'actitud envers la immigració, observem com el valor de l'efecte del sentiment nacional sobre la variable independent es relaciona de manera ascendent. No obstant això, el *p value* d'aquest valor és superior a 0,05 la qual cosa ens indica que no és estadísticament significatiu, per tant, *no podem establir que el*

sentiment nacional sigui rellevant a l'hora de determinar el nivell de xenofòbia a Catalunya.

Més enllà d'aquest fet observem que el factor de l'edat també és determinant, i és que a més edat més propensió a la xenofòbia. Pel que fa als estudis i a l'interès per la política, com majors són aquests, menor és la percepció de la immigració en tant a una amenaça.

D'aquesta manera aquests darrers models ens resolen la tercera hipòtesi plantejada, i és que a major sentiment nacional català, major rebuig a l'autoritat a les escoles; alhora que tal com hem pogut observar el sentiment nacional no és rellevant a l'hora de determinar l'actitud envers l'opinió entorn la immigració d'una persona a Catalunya.

CONCLUSIONS

Definir el significat de l'eix esquerra-dreta d'una societat com la catalana és una qüestió complexa, a la qual tan sols ens podem aproximar a través d'anàlisis parcials com els del present estudi. Aquest ens ha permès analitzar alguns dels molts elements explicatius d'aquest eix a casa nostra, però les enquestes no són altra cosa que fotografies d'una realitat en constant canvi, i les afirmacions fetes en aquest estudi tan sols expliquen una part de la realitat en el present.

Els resultats que hem obtingut per la primera hipòtesi ens permeten concloure que dels valors estudiats, l'actitud envers l'autoritat a les escoles i l'actitud cap a la immigració són els únics rellevants per tal d'establir el posicionament en l'eix esquerra-dreta a Catalunya. D'altra banda, després dels controls, la visió entorn els impostos ha resultat no ser rellevant per tal d'establir-ho. Els impostos són una eina redistributiva i haver apostat per aquesta variable en l'operacionalització del valor de l'equitat, era en part per incloure en l'estudi una variable econòmica que formés part de la definició més clàssica de l'eix ideològic. D'aquesta manera els resultats de l'estudi no fan sinó apuntalar les tesis d'Inglehart d'una societat postmaterialista on el significat de l'esquerra i la dreta ha deixat enrere els esquemes de la societat fordista.

D'altra banda, hem pogut observar el gran pes que té el sentiment nacional en la definició al llarg de la distribució de l'eix i és que sens cap mena de dubte són les persones amb un sentiment nacional català les que provoquen que el pes de la balança se'n vagi cap a

l'esquerra a escala general. Tanmateix, tal com demostra la tercera hipòtesi, el fet que els ciutadans amb un sentiment nacional català es situïn més a l'esquerra de mitjana que els que s'identifiquen amb el sentiment nacional espanyol no significa que necessàriament els primers tinguin uns valors més d'esquerres. No em sembla un fet a menystenir, però, que dels tres valors que he utilitzat de variable dependent a la darrera hipòtesi, en dues hagi sortit que el nacionalisme català sigui més proper a la posició que jo havia establert com a "d'esquerres".

De cara a un salt qualitatiu en estudis futurs, considero que es podrien estudiar moltes més variables que fossin transcendents en la ubicació en l'eix esquerra-dreta a Catalunya. D'aquesta manera es podria construir un model per la tercera hipòtesi més sòlid que el que he pogut fer jo amb els únics dos valors que han sortit estadísticament significatius dels primers resultats. Caldria veure, doncs, de quina manera es relaciona el sentiment nacional amb totes aquestes altres variables i quin és l'efecte del sentiment nacional sobre aquestes, d'aquesta manera es podria demostrar o refutar de manera més ferma la tercera hipòtesi que s'ha plantejat en aquest estudi.

REFERÈNCIES

- Adorno, T. W., & Horkheimer, M. (1944). *Dialéctica de la Ilustración* (10 ed.). (J. J. Sánchez, Trad.) Madrid: Editorial Trotta.
- Aragüés, J. M. (2018). Entorno a la Construcción del Sujeto Antagonista. *El Salto Diario*.
- Arthur, I. A., Chacón i Oller, P., Comet Martínez, A., Heras Saiz, D., & Sagristà Bayer, G. (2020). La influència de la posició social en la ideologia dels catalans. (*treball no publicat*).
- Balcells, L., & Orriols, L. (2012). Party Polarisation and Spatial Voting in Spain. *South European Society and Politics*, 17:3, 393-409. doi:10.1080/13608746.2012.701891
- Bobbio, N. (1995). III La díada sobrevive. En N. Bobbio, *Derecha e Izquierda: Razones y significados de una distinción política* (págs. 87-101). Madrid: Taurus.
- Centro de Investigaciones Sociológicas. (2010). *CIS. Frecuencias marginales unidimensionales del estudio 2857*.
- Centro de Investigaciones Sociológicas. (2017). *CIS. 3202 CATALUÑA (AUT.) POBLACIÓN CON DERECHO A VOTO EN ELECCIONES AUTONÓMICAS Y RESIDENTE EN LA COMUNIDAD AUTÓNOMA AMBOS SEXOS 18 Y MÁS AÑOS. DISTRIBUCIONES MARGINALES*.
- Centro de Investigaciones Sociológicas. (2021). *3314/POSTELECTORAL DE CATALUÑA. ELECCIONES AUTONÓMICAS 2021. CIS*.

- Culla, J. B. (2017). Convergència, o el viatge des de la metamorfosi fins a la reencarnació. En J. B. Culla, *El tsunami: Com i per què el sistema de partits català ha esdevingut irreconeixible* (págs. 155-197). Barcelona: Raval Edicions SLU, Pòrtic.
- Dinas, E. (2012). Left and Right in the Basque Country and Catalonia. The Meaning of Ideology in a Nationalist Context. *South European Society and Politics*, 17(3), 467-485. doi:<https://doi.org/10.1080/13608746.2012.701898>
- Dinas, E., & Kostas, G. (2010). MEASURING PARTIES IDEOLOGICAL POSITIONS WITH THE MANIFESTO DATA: A Critical Evaluation of the Competing Methods. (K. E. Unit, Ed.) *Party Politics*, 16, 427-450. doi:10.1177/1354068809343107
- Eagleton, T. (1991). *Ideology: An Introduction*. London - New York: Verso.
- Fernandois, J. (1995). ¿QUÉ FUTURO TIENE DE LA DÍADA IZQUIERDA-DERECHA? *Estudios Públicos*, 60, 349-374.
- Inglehart, R. (1985). The Changing Structure of Political Cleavages in Western Society. En R. J. Dalton, & S. Flanagan, *Electoral Change in Advanced Industrial Democracies (Realignment or Dealignment?)* (págs. 25-69). Princeton: Princeton University Press. doi:<https://doi.org/10.1515/9781400885879-005>
- Klingemann, H.-D., & Fuchs, D. (1990). The Left-Right Schema. En H.-D. Klingemann, & D. Fuchs, *Recognition and Understanding of the Left-Right Schema* (pág. 205). Cambridge: Cambridge University.
- Marx, K., & Engels, F. (1932). *La Ideología Alemana: Crítica de la novísima filosofía alemana en las personas de sus representantes Feuerbach I B. Bauer y Stirner y del socialismo alemán en las de sus diferentes profetas* (5a edición ed.). (W. ROCES, Trad.) Barcelona: EDICIONES GRIJALBO, S. A.
- Oliveira, D. R., Techio, E.-M., Páez, D., & Herranz, K. (2014). Factores predictores de las actitudes ante la inmigración. *Revista de Psicología Social: International Journal of Socia Psychology*, 19-37. doi:10.1174/0213474052871060
- Queralt, D. (2012). Spatial Voting in Spain. *South European Society and Politics*, 17:3, 375-392. doi:10.1080/13608746.2012.701890
- Riba, C. (2000). VOT DUAL I ABSTENCIÓ DIFERENCIAL: Un Estudi sobre el Comportament Electoral a Catalunya. 59-88.
- Rodríguez-Teruel, J., & Barrio, A. (2021). The Asymmetrical Effect of Polarization on Support for Independence: The Case of Catalonia. *Cogitatio*, 412-425. doi:<https://doi.org/10.17645/pag.v9i4.4627>
- Vázquez, F. H. (2010). *Valores y políticas que distinguen a los ciudadanos de derechas de los de izquierdas*. Fundación Alternativas. Obtenido de https://www.fundacionalternativas.org/storage/laboratorio_documentos_archivos/e97f4e3e5d787acb26f737f94ad237c5.pdf
- Žižek, S. (1994). *Ideología: Un Mapa de la Cuestión* (1a edición en Español ed.). Buenos Aires, Argentina: Fondo de Cultura Económica de Argentina S.A.

ANNEXES

Taula A1: Descriptius de les Variables d'Ideologia, Actitud Impostos, Actitud Autoritat, Actitud Immigració, i Sentiment Nacional

	Ideologia	Actitud Impostos	Actitud Autoritat	Actitud Immigració	Sentiment Nacional
N	1812	1941	1967	1971	1881
Valors Perduts	188	59	33	29	119
Mitjana	4.09	3.45	2.78	3.49	3.51
Mediana	4.00	4	2	4	3
Mínim	0	1	1	1	1
Màxim	10	5	5	5	5

Taula A2: Descriptius de les variables de Gènere, Edat, Estudis i Interès per la Política

	Gènere	Edat	Estudis	Interès per la Política
N	2000	2000	1995	993
Valors Perduts	0	0	5	1007
Mitjana	0.614	51.3	5.92	2.66
Mediana	1.00	51.0	6	3
Mínim	0	18	1	1
Màxim	1	99	11	4

Taula A3: Model de Regressió d'Ideologia + Actitud Impostos, Autoritat i Immigració

Variable	Coefficient	SE	t	p
Constant ^a	6.3175	0.23674	26.686	< .001
Gènere:				
1 – 0	-0.0162	0.09198	-0.176	0.860
Edat	-8.02e-4	0.00264	-0.304	0.761
Actitud Impostos	-0.1639	0.04221	-3.884	< .001
Actitud Autoritat	-0.3247	0.03950	-8.220	< .001
Actitud Immigració	-0.2077	0.03871	-5.365	< .001

^a Representa nivell de referència

Mesures d'Ajustament del Model		
Model	R	R ²
1	0.327	0.107

Taula A4: Model de Regressió d'Ideologia + Actitud Impostos, Autoritat, Immigració i Sentiment Nacional

Variable	Coefficient	SE	t	p
Constant ^a	7.04730	0.25428	27.715	< .001
Gènere:				
1 – 0	0.01806	0.09231	0.196	0.845
Edat	0.00290	0.00266	1.090	0.276
Actitud Impostos	-0.11968	0.04212	-2.841	0.005
Actitud Autoritat	-0.21085	0.04093	-5.152	< .001
Actitud Immigració	-0.16766	0.03869	-4.333	< .001
Sentiment Nacional	-0.43279	0.04428	-9.773	< .001

^a Representa el nivel de referència

Mesures d'Ajustament del Model		
Model	R	R ²
1	0.378	0.143

Taula A5: Model de Regressió d'Ideologia + Actitud Impostos, Autoritat, Immigració i Sentiment Nacional (Controlant per Nivell d'Estudis i Interès per la Política)

Variable	Coefficient	SE	t	p
Constant ^a	7.16096	0.48608	14.7321	< .001
Gènere				
1 – 0	0.01289	0.13127	0.0982	0.922
Edat	0.00373	0.00380	0.9817	0.327
Actitud Impostos	-0.11455	0.06045	-1.8948	0.058
Actitud Autoritat	-0.23926	0.05765	-4.1500	< .001
Actitud Immigració	-0.27523	0.05604	-4.9111	< .001
Sentiment Nacional	-0.40953	0.06511	-6.2897	< .001
Estudis	0.03483	0.02829	1.2310	0.219
Interès per la Política	0.02401	0.07040	0.3410	0.733

^a Representa el nivel de referència

Mesures d'Ajustament del Model		
Model	R	R ²
1	0.404	0.163

Taula A6: Regressió d'Actitud Impostos + Sentiment Nacional (Controlat per nivell d'Estudis i Interès per la Política)

Variable	Coefficient	SE	t	p
Constant ^a	2.04170	0.13763	14.834	< .001
Edat	0.00550	0.00156	3.527	< .001
Gènere:				
1 – 0	0.04139	0.05433	0.762	0.446
Sentiment Nacional	0.15048	0.02489	6.046	< .001
Estudis	0.09258	0.01079	8.577	< .001

^a Representa el nivell de referència

Mesures d'Ajustament del Model

Model	R	R ²
1	0.273	0.0747

Taula A7: Regressió d'Actitud Autoritat + Sentiment Nacional (Controlat per nivell d'Estudis i Interès per la Política)

Variable	Coefficient	SE	t	p
Constant	1.73517	0.25593	6.7800	< .001
Edat	-0.01305	0.00216	-6.0418	< .001
Gènere:				
1 – 0	-0.00169	0.07784	-0.0218	0.983
Sentiment Nacional	0.28799	0.03658	7.8739	< .001
Estudis	0.10527	0.01614	6.5212	< .001
Interès per la Política	0.02835	0.04099	0.6917	0.489

^a Representa el nivell de referència

Mesures d'Ajustament del Model

Model	R	R ²
1	0.431	0.186

Taula A8: Regressió d'Actitud Immigració + Sentiment Nacional (Controlat per Nivell d'Estudis i Interès per la Política)

Variable	Coefficient	SE	t	p
Constant	3.64504	0.27086	13.457	< .001
Edat	-0.00951	0.00229	-4.158	< .001
Gènere:				
1 – 0	-0.02401	0.08252	-0.291	0.771
Sentiment Nacional	0.06355	0.03865	1.644	0.101
Estudis	0.11131	0.01706	6.524	< .001
Interès per la Política	-0.20384	0.04340	-4.697	< .001

^a Representa el nivell de referència

Mesures d'Ajustament del Model

Model	R	R ²
1	0.388	0.151